

SZÉCHENYI SZOBOR AVATÁSA **2010. ÁPRILIS 7.**

„ A jelenkor legnagyobb közszükségletét az erkölcsi erősödés s vele kapcsolatban a nemzeti szolidaritás érzetének terjedése és mélyülése képezi. Ennek előmozdítására alig van alkalmasabb mód és hathatósabb segédeszköz, mint az, ha Széchenyi eszméivel társadalmunk minél szélesebb rétegei valódi érdeklődéssel foglalkoznak.” (Gaál Jenő: Széchenyi eszmevilága)

Tisztelt Polgármester úr,
Főtisztelendő Püspök úr,
Tisztelt Képviselő Urak és Hölgyek, a Széchenyi Társaság elnöksége!
Kedves Gimnazisták, Iskolások és óvodások!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

1860. április 8-án, Húsvét vasárnap, a feltámadás hajnalán dördült el az a fegyverlövés, mellyel a reformkor legnagyobb alakja, gr. Széchenyi István bevégezte földi harcait. Halálát dermedt csend követte, százezrek búcsúztatták, egy egész nemzet gyászolta. Azonban ahogyan Arany János gyönyörű verse hangoztatja:

*„Nem hal meg az, ki milliókra költi
Dús élte kincsét, ámbár napja múlt.
Hanem lerázzván, ami benne földi,
Egy éltető eszmévé finomul.
Mely fenn marad és nőttön nő tiszta fénye”
Amint időben távozik
Melyhez tekint fel az utód erénye,
Óhajt, remél, hisz és imádkozik.”*

Mi, késői utódok az élő Széchenyire kívánunk emlékezni.

Nagyszabású terveinek, országépítő munkájának mindnyájunk életét közvetlenül befolyásoló eredményeinek haszonélvezőiként tiszteletünket és hálánkat rójuk le. És ami ennél fontosabb: tanulni jöttünk, követni akarjuk őt, mai emberként, a ma rendelkezésre álló eszközökkel, a napjaink konkrét körülményei között akarunk tenni, műveit folytatni.

Nemrégiben jelent meg Oplatka András, történész német nyelvű monográfiája, melynek címe: Gr. Széchenyi István. A férfi, aki Magyarországot teremtette, más szóval, alkotta. A teremtés német ige azonos a Teremtés könyvében szereplővel, tehát isteni jogosítvány.

Az ember ha alkot, épít, használja képességeit: értelmét, szívét, akaratát. Csak így születhet partokat, városrészeket, embereket összekötő híd, csak így emelhetők eszményeket megtestesítő épületek, mint az Akadémia, csak így valósíthatók meg igazi reformok, modernizálhatók intézmények, vállalkozások, csak így hozhatók létre társadalmi változások.

Miben áll a Széchenyi-jelenség, mi a titka ennek a páratlan életműnek?

1.Elsőként **szilárd istenhítet** kell megemlítenem. Prohászka Ottokár szavaival: Széchenyi Istvánnak „a világon túlira beállított lelke van”, aki a gyakorlatban megvalósuló tettekkel keresi a kapcsolatot a világot fenntartó, abba ésszerűséget és célirányosságot plántáló Istennel. És előtte, vele végzi lelkiismeretvizsgálatát, mindennapi számvetését.

2. A gróf **hazaszeretete**, mint ahogy vallásossága, is neveltetéséből fakad. A haza fogalmának meghatározása sok változatban található meg műveiben, de a legmegrendítőbbek a cselekvési vágytól fűtött vallomások: csak használhassak.

Mi legyen közös célunk: *Hazánk fiaira és azok gyermekeire és unokáira annyi szerencsét és áldást hozni, amennyire azt a mi tehetségünk végbeviheti.*

3. Széchenyi **rendszerező gondolkodása**, strukturált észjárása csodálatra méltó. Mintha a világ egy nagy sakktábla lenne, ahol szigorúak a játékszabályok és meg kell találni a megoldásokat a mozgatható figurák léptetésével. És mindezt szimultán, több sakktáblán játszva egyszerre.

„*Matematikai biztosságra, axióma-szerű tisztaságra, a természettudományok csallhatatlanságára hivatkozik minduntalan, amikor reformjait ajánlja.*” írja róla gr. Andrássy Gyula.

4. **Nyitottsága** minden újítás, minden működő modell, mint a megtanulására legendás. Modern embertípus volt, aki már akkor gyakorolta az egész életen át tartó tanulást.

5. **A tettekérség**, a nehézséget nem ismerő bátorság. Ha kellett elméleti és gyakorlati írásokkal, ha kellett intézmények alapításával a hengermalomtól a játékszínig szolgálta elmaradott hazáját. Prohászka írja róla költői szavakkal: „*Gyakorlati lelke oly földszagú volt, mint a friss szántás, gondolataiból, s gondoljaiból kenyérillat áradt.*”

6. **Önkritikája** gyakran önostorozássá fajult, de még az olyan ellenfelekkel szemben is, mint Kossuth Lajos, hajlandó volt elismerni a célravezetőbb megoldásokat. És kész volt egy lépéssel hátrálépní, ha az ország érdeke úgy kívánta.

7. **Sem fizikai, sem anyagi erejét** nem kímélte a köz szolgálatában. Sem előtte sem utána nem tudunk olyan gazdag magyarról, aki egész évi jövedelmét ajánlotta volna fel egy közösséget szolgáló célra.

8. Az **önfegyelem és a kitartás** erényét magas fokon gyakorolta. Ezek nélkül nagy alkotásai nem jöhettek volna létre.

Széchenyi erényei mellett, melyekből csak néhányat ragadtam ki, a felismert szükség adott mellé harcostársakat, Wesselényit, Deákot, Kossuthot, Batthyányit és mindazokat a nagyokat, akiknek sikerült rövid 18 év alatt megteremteni az új Magyarországot (Andrássy Gyula) Mi is ebben szeretnénk közreműködni, új Magyarországot szeretnénk, ehhez a munkához gyűjtünk erőt Széchenyi hitéből, alkotásaiból.

Előtte, a Legnagyobb Magyar, a Nemzet első napszámosa előtt kívánt a Széchenyi Baráti Kör az emlékévé keretében szoborállítással tisztelegni.

A tehetségét ismét bizonyító fiatal sművész, Gábor Emese Széchényije erőt sugároz, tiszteletet parancsol. Talapzat elemei a 1895-ben felépített Mária Valéria-híd eredeti pillérekövei, egy évszázadon át tartották hűséggel a hidat, majd 2002-ig azt néhány a hídelemet, melyek 1944 karácsonya, a híd értelmetlen felrobbantása után helyükön várták egy jobb kor elérkeztét.

A Széchenyi István, Hídember egy Duna híd pillérekövein emelkedhet a magasba! Különös, sorsszerű, bátorító üzenetet hordozó találkozás ez!

Az újjáépített Mária Valéria híd Esztergom felöli oldalán Kölcsey Ferenc kőbe vésett sorai olvashatók.

„Szedjétek össze a romokat, s tegyetek belőle mély alapot jövőnk nagyságnak. Csináljátok a béke műveit temérdekké!” Ma is ez a feladatunk!

Köszönet Kolozsi Gyula hídépítő mérnöknek az ötletért és közbenjárásáért, hogy ezek a történelmi kövek eljuthattak Budakeszire.

Bechtold Gábor kertészmérnök környezetalakítási tervei ötvözik a Széchenyi életmű több szimbólumát, a Dunát, a hajózás, a folyamszabályozást. Köszönjük a tervet és a megvalósításért végzett idő- és energiaigényes munkát.

Szemereki Zoltán, egyesületünk egyik alapító tagja mindvégig szívén viselte és aktívan segítette szép elhatározásunk megvalósulását.

Köszönjük a Budakeszi Önkormányzat vezetőinek, az Építési Osztálynak, a Településfejlesztési Bizottságnak, a főépítész és a főmérnök uraknak együttműködését, a Gamesz hathatós segítségét.

Ifj. Tóth László ajándékozta a bazalt burkolóköveket és gondoskodott ideszállításukat.

A Széchenyi Baráti Kör tagjainak és pártolóinak munkáját és anyagi áldozatát is köszönjük. Az adminisztratív feladatok végzésében Perjesiné Albrecht Márta, a meghívó megtervezésében és kivitelezésében Sigmondné Borz Judit és Rainer Ferenc tanárok voltak segítségemre.

Gulyás Dénes és kamarazene osztályának növendékei gyönyörű koncertje 171 ezer Ft bevétellel járult hozzá szobor felállításához. Az énekeseknek ajándékozott bort a Somlai Borház, a virágot Ressler Gábor virágüzlete ajánlotta fel. Köszönjük.

A szoboravatás utáni vendéglátást a Gräfl cukrászda és Vágújhelyi Pál tagtársunk tették lehetővé.

Köszönöm a férjeknek, feleségeknek és a családoknak a folyamatos készenlétet és támogatást.

A Széchenyi Társaság, Budakeszi Kultúra Alapítvány, a Jobb Kor és Virágh Szabolcs segítségét, a Hagyományörző Kör, a Vállalkozók- és a Budakeszi Függetlenek Egyesülete valamint a Prohászka Gimnázium támogatását.

A következő cégek nyújtottak értékes anyagi segítséget:

VIA PONTIS Kft., Provertha Sárvár, Keszivíz Kft., Toyota Mayer, Gyógyszerellátó Instructus Kft., Compus Kft., Krupp és Tsa Kft., Congress rendezvényszervező Kft., A Hitel-Világ-Stádium Alapítvány

Köszönöm Püspök úr, Bánffy György színművész, Mózes Zoltán és a szavaló diákok közreműködését, az Erkel Ferenc Művelődési Központ és Gönye Csaba munkáját.

Sok budakeszi polgár érezte szívügyének a szoborállítást és ezért komoly anyagi áldozatot is vállalt:

Ligetfalvi Károly, Kolozsi Gyula, Mayer Gábor, Kőrösi András, Herein István, dr. Halász Gizella, Kórosi Miklós, dr. Vermes László, Stefkóné Vermes Judit, Kertész Ferenc, Ohr Alajos, Sauerborn Edit, Bechtold András, dr. Draskóczi András, dr. Mátéffy Anna, dr. Szász Károly, dr. Barabási Ágnes, Kurilla Ignác, dr. Kurilla Miklós, Molnár Mária, Fillinger László, Szabó Márta, dr. Szabó Miklós, Benczúr László.

Csodákat éltünk meg, kivétel nélkül mindenki, akit megszólítottunk, teljesítette kérésünket, vagy önként ajánlott fel munkát, pénzt, anyagot!

Köszönjük, hogy együtt megtapasztalhattuk gr. Széchenyi István jelmondatának igazát:
Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen!

Az ő jó kívánságával búcsúzunk Önöktől:

„Számos az út, melyen a hon javához járulhatni. Adjon azért a nemzet nemtője mindenkinek, ki vérünk és szabadságunk kifejtéséhez bármily módon és arányban, de őszintén járul, erőt, egészséget, szilárd tűrni tudást és agg napjaira belső megelégedést.”

Kőrösiné Merkl Hilda